

Валерій Синюк, заступник директора
з навчально-виховної роботи
Антонінського ліцею Антонінської селищної ради
Красилівського району,
методист-кореспондент ХОІППО

МЕТОДИЧНИЙ ПРОЕКТ ЯК СТРАТЕГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГА

В роботі показано значення педагогічного проектування для професійного розвитку педагога.

Ключові слова: компетенізація та персоніфікація освіти, методичні принципи, проектна технологія, продукт проекту, конкурсний проект.

Упровадження інновацій у навчально-виховний процес є потребою сьогодення. Зростання соціальних вимог до школи потребує систематичного вдосконалення, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, формування педагога нового типу - вчителя-дослідника. Саме тому необхідно побудувати методичну роботу так, щоб кожен учитель міг якнайповніше розкривати здібності й талант, розвивати ініціативу й творчий пошук, самореалізовуватися в професійній діяльності.

Оптимальна модель методичної роботи забезпечує:

- якісно новий, вищий рівень професійного зростання вчителя;
- формування і збагачення його педагогічної культури;
- продукування нових педагогічних ідей і технологій;
- трансформування у педагогічну практику педагогічного досвіду.

В умовах компетенізації та персоніфікації освіти у центрі уваги шкільної та районної методичної служби - створення особистісно-орієнтованої структури методичної роботи.

Методична робота є систематичною, цілеспрямованою, науково-методичні проблеми вибираються педагогічним колективом методом діагностики, тестуванням, обговоренням, існує орієнтація на кінцевий результат.

В основу оптимізації процесу побудови структури методичної роботи покладено методичні принципи:

- комплексності,
- взаємозв'язку,
- системності,
- конкретності,
- мобільності.

Якісне використання даних принципів забезпечує інноваційну спрямованість методичної роботи, особистісно-орієнтовану підготовку педагога до творчої діяльності, фахове зростання учителя як дослідника, результативність освітньої діяльності.

Успіх у сучасному світі багато в чому визначається здатністю людини організувати своє життя як проект. Тому проект – це обов'язковий компонент сучасної системи освіти. Проектні технології сьогодні є цілісною інтегрованою системою (освітньою, педагогічною, навчальною, виховною), яка має забезпечувати високу результативність.

Питанню використання проектних технологій в педагогічній практиці присвячено ряд публікацій в освітній періодиці. Це роботи А. Пуліної, Г. Пелешок, С. Жуковської, Л. Солодовник і інших. Вказані роботи аналізують методичні підходи та форми роботи, які варто використовувати в ході проектної діяльності. Автори вказаних публікацій переконливо доводять, що метод проектів - це шлях до професійної компетентності, що відповідає вимогам часу.

Мета даної статті – обґрунтувати переваги використання методу проектів в методичній роботі як оптимального шляху підвищення професійної майстерності вчителів.

Проектна технологія міцно увійшла в педагогічну практику, набула широкого застосування завдяки своїй гуманістичній основі, раціональному поєднанню теоретичних знань із практичним їх втіленням, можливостями формування соціального досвіду особистості.

Вона передбачає системне й послідовне моделювання та вирішення проблемних ситуацій, які потребують дослідження й розробки оптимальних шляхів їх реалізації, неодмінний захист чи аналіз продемонстрованого продукту. Варто звернути увагу і на роботу над конкурсними проектами, що за своєю суттю є новою та більш складною формою організації творчої діяльності. Під час роботи над проектом автори його набувають досвіду індивідуальної самостійної діяльності. Тому проект можна розглядати як ідею, якою суб'єкт розпоряджається як своєю думкою.

Проект як проблема створює ситуацію творчості, в якій людина перестає бути власником ідеї, а отримує шанс презентувати щось нове, таке, що заслуговує на увагу.

Педагогічне проектування є одним із різновидів соціального. Це повноцінний науково-дослідницький акт, який передбачає вивчення соціально-педагогічних закономірностей, використання комплексу дослідницьких процедур, створення соціально-педагогічних умов для успішної реалізації проекту. Воно передбачає створення власних систем навчання чи визначення методичних позицій та стратегій. Це багатостадійний динамічний процес. Його мета - створення й реалізація оптимальних освітніх систем, які найефективніше відповідають запитам сьогодення.

Проектна робота дуже перспективна, оскільки в ній кожен з учасників не втрачає свого статусу активної особистості, намагається утвердити позицію, яка відповідає його можливостям, рівню педагогічної майстерності.

Виходячи із зазначених пріоритетів, з метою подолання формалізму в організації методичної роботи Красилівський РМК впродовж останніх років активно продукує і організовує роботу над загальнорайонними методичними проектами «Сучасний урок у методичному та дидактичному вимірах», «Десять кращих уроків року» (Пам'яті академіка Домініка Водзінського присвячується), «Методична пектораль», «Методична асамблея». Хід роботи над проектами, умови проведення конкурсного проектування періодично висвітлюються на сайті РМК в розділі «Видавнича діяльність. Слово методиста» [rmk-krasyliv.at.ua]. Серед вказаних проектів як науково-пошукові, так і конкурсні.

Це сприяє створенню умов для реалізації інтелектуального потенціалу кожного вчителя та впровадженню в практику роботи педагогів нових досягнень психолого-педагогічної науки.

Такий проект, згідно з вимогами, має:

- мету (системність та уникнення формалізму, створення умов для творчої праці кожного педагога Красилівщини - це мета організації методичної роботи в районі);
- наявність соціально значущої проблеми, розв'язання якої потребує інтегрованого знання педагога, навичок дослідницької роботи;
- практичну, теоретичну, пізнавальну, особистісну цінність очікуваних результатів діяльності;
- спрямованість на майбутнє, але можливість втілювати його зараз.

Основний продукт проекту - професійна компетентність вчителів, розвиток мотивів творчої діяльності педагогів, їхньої потреби в новому, творчому

характері праці, підвищення рівня професійної майстерності на основі діяльності, накопичення та аналізу досвіду, що формує особистісне нове знання та сприяє особистісному зростанню вчителя.

Окрім того (що, на наш погляд, є надзвичайно важливим) це дає можливість для створення **єдиного поліваріантного методичного простору Красилівщини.**

Ідея цих проектів сприяє вихованню нового типу педагога-дослідника, якому притаманні нові особистісні та професійні риси, що сприяють творчій самореалізації, науково-педагогічна, методологічна компетентності та інноваційна грамотність.

Чітко визначені і **завдання** всіх зазначених проектів:

- створення умов для поглиблення, оновлення, удосконалення професійної компетентності вчителів, розкриття їхнього творчого потенціалу, самореалізації;
- підвищення інноваційної культури педагогів через організацію науково-методичної роботи;
- створення системи підтримки інновацій, перспективного педагогічного досвіду та реальних досягнень педагогів.

Значущою буде і **мета** організації такої роботи:

- створити умови для неперервної освіти та самоосвіти педагогів з метою підвищення їхньої готовності до впровадження педагогічних технологій;
- сприяти розвитку творчих здібностей учителів, зміцненню в них навичок дослідницької роботи, зацікавленості в оволодінні інноваційними педагогічними технологіями;
- підвищити рівень науково-педагогічної, методологічної компетентності, інноваційної грамотності.

Участь учителя в роботі над проектом дозволяє визначити значущу в дослідницькому, творчому сенсі проблему, розв'язання якої потребує дослідницького пошуку; показує практичну, теоретичну, пізнавальну значущість передбачуваних результатів; визначає самотійну чи групову діяльність в ході роботи над проектом; використання дослідницьких методів - визначення проблеми завдань, що впливають з неї, висування гіпотези їх розв'язання, обговорення методів дослідження; обмірковування способів оформлення кінцевих результатів, їх презентації.

Робота педагогів в конкурсних проектах дає можливість пошуку шляхів розв'язання певної проблеми. Це діяльність, спрямована на збагачення знань, методичного та педагогічного досвіду, формування широкого поля вчительської компетентності, це системне моделювання уроків різного типу і структури, розв'язання проблемних ситуацій, що потребує пошукових зусиль, які спрямовані на дослідження та розробку нового продукту.

Уміння користуватися методом проектів - показник високої кваліфікації вчителя, його прогресивної методики навчання, виховання та соціалізації учнів. Недаремно зазначену технологію називають технологією XXI століття, яка передбачає формування вміння адаптуватися до мінливих умов життя. Для цього є декілька причин:

- можливість організації самоосвітньої роботи та можливість використання здобутих знань на новому якісному рівні;
- актуальність формування навичок проведення наукового експерименту ;
- актуальність загальнолюдських та міжнаукових контактів, ознайомлення з різними позиціями, поглядами на одну науково-педагогічну проблему;
- значущість для розвитку людини вміння користуватися дослідницькими методами: добирати необхідну інформацію, факти, аналізувати їх із різних позицій, висувати гіпотези, робити висновки.

Отже, участь в конкурсних проектах створює передумови для творчого розвитку педагогів, дає можливість використовувати в практиці роботи різнопланові методичні підходи, має високу мотивацію, що означає підвищення інтересу й залучення до роботи в міру її виконання, підтримує педагогічні завдання в когнітивній, афективній та психомоторній сферах на всіх рівнях - знання, розуміння, застосування, аналізу, синтезу, дає змогу вчитися на своєму досвіді. Психолого-педагогічні можливості методу проектів дуже високі. Проектна діяльність максимально спрямована на розвиток творчого потенціалу педагога, його самореалізацію й формування індивідуального стилю.

Література:

1. Закон України «Про освіту» //Освіта. – 1996. – 25 квітня.
2. Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад.
3. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка . – К.: Знання – Прес, 2003.
4. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Лекції із загальної педагогіки: Навч. посібн. – 5-е видання – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка , 2008.
- 5.Пуліна А. Педагогічне проектування як методологічна основа інноваційного розвитку школи // Управління школою.-2011.- №9.
- 6.Пелешок Г. Метод проектів у методичній роботі //Завуч. – 2012.- №13.
- 7.Жуковська С. Упровадження освітніх інновацій //Завуч. – 2011. - №8.
- 8.Солодовник Л. Проектування управлінської діяльності вчителя // Завуч. – 2010.- №32.